

MANNSFORUM.NO

EN STEMME FOR GUTTER, MENN OG FEDRE

post@mannsForum.no

Ref: LSG-01-2020-001

10.06.2020

Likestillings- og diskrimineringsombud Hanne Bjurstrøm
post@ldo.no

LIKESTILLINGSOMBUDET HAR HATT VIKTIGE SAKER PÅ BORDET FRA MENN SOM HEVDER DE BLIR DISKRIMINERT

Vi i MannsForum leste med forbauselse og skuffelse Ombudets uttalelser til DN 14.5. i år om at hun «ikke har hatt saker på bordet fra menn som mener de blir diskriminert pga. kjønn». MannForum og andre menn har både før, og i løpet av hennes funksjonsperiode som ombud, gjentatte ganger tatt opp eksempler på diskriminering av menn, både i møter og i brev og e-poster, sist i vårt brev av 28.6.2019. Vi har også klaget en diskriminerings sak inn for Diskrimineringsnemda 22.03.2019, som burde være kjent for Ombudet, vedlagt. MannsForum representerer over 800 menn (og kvinner) som så å si alle har opplevd at menn/fedre er blitt kjønnsdiskriminert av offentlige instanser og ansatte i ulike sammenhenger. Ombudets ignorering av MannsForums og andre menns henvendelser om diskriminering av menn innebærer et alvorlig brudd med den tilliten et offentlig Likestillings- og diskrimineringsombud bør ha som upartisk instans i likestillings- og diskriminerings saker. Ombudets tilsynelatende manglende interesse for diskrimineringen av menn og fedre bekrefter dessverre mange menns opplevelse av Ombudet som primært «Kvinneombud», i samsvar med ordlyden i Likestillings- og diskrimineringslovens formålsparagraf § 1, **ledd 3: «Loven tar særlig sikte på å bedre kvinnersstilling»**. MannsForum finner derfor behov for å minne/informere Ombudet om de mange områder der menn og fedre oppfatter at de blir direkte eller indirekte kjønnsdiskriminert i dag:

1. Likestillingsloven diskriminerer menn

Kvinner blir som kjent allerede i lovens formålsparagraf favorisert foran menn, jfr. §1, ledd 3: «Loven tar særlig sikte på å bedre kvinners og minoriteters stilling». Ordlyden innebærer en diskriminering av menn som er særegen for Norge, ettersom alle andre nordiske lands likestillingslover er kjønnsnøytrale. Kvinnepresumsjonen i loven har påvirket samfunnets prioritering av kvinner foran menn i likestillingspolitikken og -forvaltningen, og kvinnefokus i media. Likestillingsombudsstillingen har som en naturlig følge av dette i alle år har vært forbeholdt kvinner, til tross for at det har vært kvalifiserte mannlige kandidater. *Likestillingslovens kvinnepresumsjon er etter MannsForums oppfatning hovedårsaken til kvinnepresumsjonen i norsk likestillingspolitikk- og forvaltning, og må fjernes.*

2. Barneloven diskriminerer fedre

Mødre blir i dag indirekte favorisert i loven foran fedre. Denne morspresumsjonen viser seg også i praksis i barne- og familievernets samt domstolenes forskjellbehandling av foreldrene. Mødre blir fortsatt betraktet og behandlet som primærforelder, og far som sekundærforelder. Fedre har heller ikke fått selvstendig opptjeningsrett til foreldrepermisjon.

Forskjellsbehandlingen av foreldrene er særlig tydelig ved/etter samlivsbrudd, hvor barna som blir boende hos én forelder i 9 av 10 tilfeller blir boende hos mor, til tross for fars ønske om delt bosted. Mødre som begår omsorgssvikt ved å sabotere barnas samvær med far blir heller ikke pålagt negative sanksjoner fra barnevernets side. *MannsForum oppfordrer Likestillingsombudet til å ta initiativ til at Barneloven og dens forvaltning baseres på likestilt foreldreskap.*

3. Oppvekstsektoren er bedre tilpasset jenter enn gutter.

Den store kvinnedominansen blant ansatte i barnehager og skoler, og mangelen på menn, gjør at jentene i barnehager og skoler får mer/bedre tilpasset læring enn guttene. Jentene får langt flere kvinnelige rollemodeller enn guttene (80-90%), og den resulterende kvinnekulturen er bedre tilpasset jenter enn gutter. Dette er medvirkende til at jenter presterer bedre på skolen enn gutter i så å si alle fag, og at mange gutter underpresterer og faller fra i skoleløpet. Dette har særlig negative konsekvenser for gutter som vokser opp med enslig mor, og liten eller ingen kontakt med far (se over). Dagens «Guttekrise» har en nær sammenheng med dette. *Forskjellsbehandlingen virker kjønnsdiskriminerende, og Ombudet oppfordres til å ta initiativ til at den fjernes.*

4. Kjønnsubalanse i kjønnsensitive yrker.

MannsForum er ikke opptatt av full kjønnsbalanse i alle yrker og på alle områder i samfunnet. Det er biologiske forskjeller mellom kjønnene som naturlig nok bidrar til at kjønnene velger forskjellig utdanning, yrke og arbeidsfelt. Mannsforum registrerer at Ombudet heller ikke synes å ha prioritert krav om kjønnsbalanse/likestilling på mannsdominerte fysisk krevende yrker og utsatte arbeidsfelt som f.eks. bygge- og anleggsarbeid, fiske- og -oppdrett, slakterier, renovasjon, tungtransport m.v. Det som imidlertid forbauser oss er at ikke Ombudet prioriterer krav om kjønnsbalanse i kjønnsensitive yrker og arbeidsområder, hvor deltagelse/tilgjengelighet til begge kjønn er av vesentlig betydning for særlig barn og unges utvikling innen f.eks. omsorg, oppvekst, skole samt fysisk og psykisk helse. Kvinnedominansen blant ansatte innen barnehager, skoler, barne- og familievern, skolehelsesykepleie, og PPT-tjenesten er i dag på 75 - 95 %. *Mangelen på interesse for kjønnsbalanse på kvinnedominerte kjønnsensitive yrker og arbeidsområder er påfallende, virker kjønnsdiskriminerende, og Ombudet oppfordres til å ta initiativ til at kjønnene likebehandles.*

5. Statlige virksomheter diskriminerer menn

Målet om kjønnsbalanse er en viktig indikator og et viktig mål for statens likestillingspolitikk og forvaltning. Praksis viser at indikatoren og målet praktiseres forskjellig for kvinner og menn på en måte som virker mannsdiskriminerende. Staten (og deler av næringslivet) prioriterer høyere å bedre kjønnsbalansen på de områdene der kvinner er underrepresentert, som f.eks. i styre- og lederstillinger i privat næringsliv, enn på de områdene der menn er underrepresentert, som i offentlig forvaltning. Kvinnedominansen i offentlig sektor, inklusive kultursektoren er tvert imot økende, også i andelen lederstillinger. Kvinnedominansen innen kjønnsforskning er på ca. 90 %, og i kjønnsforskningsformidling i Forskningsrådet hele 100 %. *MannsForum oppfordrer Ombudet til å ta statens diskriminering av menn opp med Regjering og Storting.*

6. Universiteter og høyskoler diskriminerer menn

Kvinnedominansen blant studenter ved norske universiteter og høyskoler er på ca. 65%. En viktig årsak til dette er at jenter går ut av den kvinnedominerte skolesektoren med bedre karakterer enn gutter i nesten alle fag. En annen viktig årsak er forskjellsbehandlingen av kjønnene ved opptak på studiene. Det har i over 40 år vært praktisert positiv særbehandling av kvinner på over 100 mannsdominerte studier/kurs (ingeniør/data/realfag), uten en tilsvarende positiv særbehandling av menn på de flere hundre kvinnedominerte studier/kurs. Dette til tross for at de fleste kjønnsensitive utdanningene i dag er sterkt kvinnedominert med større behov for kjønnsbalanse enn i tekniske fag. Kvinnepresumsjonen i høyere utdanning har fortsatt også etter at Likestillingsloven åpnet for positiv særbehandling av menn på lik linje med kvinner. *MannsForum forventer at Ombudet tar diskrimineringen av menn i skolen og høyere utdanning opp med Kunnskapsdepartementet.*

7. Statlig helsepolitikk forskjellsbehandler kjønnene

Helsesektoren er i dag kvinnedominert. Det samme er helsepolitikken. Staten prioriterer kvinner foran menn i viktige deler av helsesektoren. Det dør flere menn av prostatakreft enn kvinner av brystkreft. Dobbelt så mange menn som kvinner dør av arbeidsulykker, vold, rusmiddelmisbruk, og selvmord, og menn har 4 år kortere gjennomsnittlig levealder enn kvinner. Kjønnssomskjæring/-lemlestelse av jenter er forbudt, ikke av gutter. Til tross for at det fra før er utarbeidet og behandlet to offentlige utredninger/meldinger om kvinnehelse, har regjeringen nylig vedtatt å legge frem nok en utredning om kvinnehelse, ingen om menns helse. *Forskjellsbehandlingen virker kjønnsdiskriminerende, og Ombudet oppfordres til å ta forholdet opp med Helsedepartementet.*

8. Domstolene praktiserer ulikhet for loven

Erfaring viser at kvinner generelt blir straffet mildere enn menn for samme lovbrudd og forbrytelse. En undersøkelse av promilledømte viste at menn blir systematisk idømt strengere høyere bøter/straff enn kvinner for samme forseelse. Mødre blir sjelden straffet for omsorgssvikt (brudd på Barneloven) mot egne barn pga. sabotasje av barnas samvær med far. Mange fedre mister retten til samvær med egne barn på grunnlag av mors falske vitnemål mot barnas far om vold og incest, uten at hun blir straffet for det. Tvert imot, hun beholder likevel hovedomsorgen for barnet, og inntektene som alenemor. *MannsForum oppfordrer Ombudet til å ta diskrimineringen av menn og kvinner ved domstolene opp med Justisdepartementet.*

9. Kjønnsforskningen er sterkt kvinnedominert

Kjønnsubalansen ved landets kjønnsforsknings- og likestillingsentra er under enhver kritikk, og bryter intensjonene i Likestillingsloven om kjønnsbalanse på viktige områder i samfunnet. Nesten ni av ti kjønns- og likestillingsforskere er i dag kvinner, og det er så vidt vi har erfart ikke igangsatt seriøse aktive eller effektive tiltak med positive særbehandling av menn hos noen av institusjonene for å bedre rekrutteringen av menn for å bedre kjønnsbalansen. Kvinnedominansen setter sterkt preg på dagens kjønns- og likestillingsforskning, med en sterk overrepresentasjon av forskningssøknader- og prosjekter med et kvinneperspektiv, og svært få med et mannsperspektiv. Forskernes holdninger er også preget av en implisitt kvinne-sympati i stedet for kjønnsnøytralitet. Det svekker kjønnsforskningens renommé. *MannsForum vil oppfordre Ombudet til å ta likestillingsutfordringen/forskjellbehandlingen opp med staten eller institusjonene. Dersom ombudet allerede har gjort det, vil vi gjerne bli orientert om statens/institusjonenes reaksjon.*

MannsForum regner med at Ombudet ikke er ukjent med over nevnte forskjellsbehandling av kjønnene, og forventer at Likestillings- og diskrimineringsombudets tar diskriminering av menn aktivt på større alvor. Vi ser frem til Ombudets svar og kommentarer. MannsForum tar gjerne et møte med Ombudet for å utdype bakgrunnen for, og effekten av, diskrimineringen mange menn og fedre opplever i dag, og diskutere aktuelle strategier og tiltak for å oppheve usaklig forskjellsbehandlingen mellom kjønnene.

Med vennlig hilsen for MannsForum

Arne Børke

Guttorm Grundt

Leder

Nestleder

Tlf. 96646510

92059776

Kopi: KUD/Likestillingsdepartementet og DN